

ERDELYI ÉLET

MÁJUS 1.
1932
ÁRA 20 LEI
13. sz.
ÉVF.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Maurice Chevalier

üdvözlö a közönséget
és meghívja az „Édes
Égyütt” előadásaira.

A CORSO-MOZI MŰSORÁBÓL

CHARLOTTE SUSA HANS MOSER

Házassági rt.

Főszerepben : Charlotte Susa, Hans Moser, Rose Valetti és Georg Alexander. Kitűnő vigjáték. Egy millió dolláros örökség körül bonyolódik a történet. Négy szerelmes ember bukdácsolása a happy-endig. Nagyon kedves film, százszázalékos német, énekekkel, tánccal, helyes és vidám történettel. Általában az egész film kedves derűt sugároz, sikerült és kitűnően mulattat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AZ ARADI KÖZLÖNY

Erdély legrégebb, legolvasottabb és legelterjedtebb napilapja!

Kül- és belföldi gyógyszerkülönlegességek.

Vojtek gyógyszerár

Vidéki urinőknek

legkényelmesebb, ha ruhájukat

KREBS

festő és vegytisztítóhoz viszik, közel a villamoshoz és a vidéki autóállomással szemben van. **Arad,** volt Boros Béni-tér 51. Fiók : v. Deák Ferenc-ucca.

Szaküzlet optikai és finom solingeni aczéltárukban : beretvák, ollók stb.

K Ö S Z Ö R Ü L D E,

Orthopaed készülékek és műlábak készítése.

Tejnor Ferenc és Tsa

Optikus és késműves. Arad, Piața Avram Iancu Szabadság-tér No. 21.

Hirdessen

az

„Erdélyi Élet“-ben!

Gép vagy lélek

Mióta világ a világ, talán sohase főtt ennyi gondtól a társadalom feje, mint mostanában s dacára a tömérdek egyéni gondnak, sőt talán éppen azok miatt és azokon át minden má-

sodik ember egyuttal az ország gondját is könnyíteni szeretné. Könyvtárat lehetne megtölteni csak azokkal a kibontakozási tervekkel, programokkal, javaslatokkal, amelyekkel bennünket, szerkesztőségben a posta napról-napra eláraszt. Azokról, amelyek könyvek, folyóiratok vagy újságok hasábjain megjelennek, talán ne is beszéljünk. Mi ez a csöpp a tengerhez képest, az ötletek óceánjához, amelyek nem tudnak napvilágot látni! Soha ennyien nem akartuk az országot megmenteni, azaz sohase hitük ennyien magunkról, hogy megmenthetjük. Talán, mert ilyen sokan vagyunk, épp azért nem segíthetünk rajta. Hogy igazodjon el jótéllélek ennyi segítség között? Az egyik a földlel azonnal behozatalát sürgeti, a másik a munkaváluta üdvözítő volta mellett tör pácát, a harmadik a kényszerkölcsönben látja az egyetlen mentséget, a negyedik azt mondja, hogy infláció nélkül nincs szabadulás, az ötödik a háromszázalékos kamatláb proklamálását követeli a Banca Nationalától. Van, aki a gyáripari cikkek maximálására épít, mások a közszükségleti cikkeknek, a szénnek, a fának állami monopóliumát kívánják. Ismét mások óriási méretű nemzeti közmunkák megindítását, természetbeni bérfizetés ellenében. Vannak, akik csak négy szemközt hajlandók terveiket kifejtteni. Egyesek olyan féltékenyek, hogy külön szabadalmat

Rögtön szépít a világhírű
»Margit«-crem
GEA-KRAYER TIMIȘOARA

szeretnének ötleteikre kérni. Egy barátunk, aki évek óta makacs harcot hirdet az aranyvaluta ellen, már csak úgy beszél az országról, mint egy nagy tébolydáról, ahol nem akarják belátni a sárga érc végleges csődjét. Jókai fantáziája a jövő század történetéről s a régi, híres utopisztikus államregények érdekesség és újszerűség dolgában messze elbujhatnak a gondoktól hajszolt lelkek kébzelőereje mögött. Hogy az építők, a reformerek mellett ne is szóljunk azokról, akik az egész világválságban, a mostani pénzügyi és gazdasági káoszban egy közeledő és föltarthatatlan új világháborura való előkészület jeleit látják.

De ha a külföld felé fordul az ember, világhíres közgazdasági, pénzügyi kapacitások, elméleti és gyakorlati tekintélyek cikkeit, nyilatkozatait, tanulmányait olvassa, a kibontakozásnak ugyanezt a káoszt, találja. A vicinális román színek helyett angol, német, vagy francia színekkel, nagyszerű argumentumokkal, kápráztató számokkal, világot átfogó horizonttal, de alapjában véve ugyanezt a káoszt. Ragyogó diagnózisokat, nagyszabású terveket, amelyeknek csak az az egy bajuk van, hogy kivihetetlenek, nem lehet elkezdeni őket, mert olyan föltételeken épülnek, amelyek hiányoznak, amelyekről Arannyal együtt elmondhatjuk, minden jó lenne, „ha a lehetetlent letetni lehetne!” Megállapítják, hogy a világválság egyik alapoka a géptehnika rohamos kifejlődése, ennek két eredménye: hogy többet gyártunk mint amennyit a világ fogyasztó- és vásárlóképessége elbir, a másik, hogy különösen a mezőgazdaságban százezer és milliószámra teszi fölöslegessé az emberi munkaerőt.

Megállapítják az egész világprodukczióra kiterjedőleg a tervszerűség hiányát, hogy nagy, elsőrendű tömegfogyasztási cikkekben jóval többet termelünk világarányokban, mint amennyire szükség van. Másokból viszont sokkal kevesebbet. Amíg az államok közti megegyezéssel nem szabályozzák, hogy Kanada, az Egyesült Államok, Brazília, vagy Argentína mennyi búzát termelhetnek és bocsáthatnak piacra, amíg egy nemzetközi fórum nem kíséri figyelemmel, mennyi a szükséglet gabonából éppugy, mint kávéból, szénből, vagy tojásból, kukoricából vagy hizott marhából, addig káosz lesz, spekuláció, inség az egyik oldalon, bőség a másik oldalon, az arany vándorlása, a piacok versenye.

Megállapítják, hogy legnagyobb baj Oroszország kikapcsolódása a kapitalista termelésből, aztán a kínai és indiai zavarok, új nagy földrészek industrializálódása, hogy az európai gépcivilizáció megtanította ezeket is a saját titkára és most ezeket a saját fegyvereinkkel küzdenek ellenünk és ölnek meg minket. Megállapítják, hogy a gépindusztria első fázisában, mikor a gőz, mint hajtóerő világhódító útjára indult, kisebbmértékben ugyanilyen tünetek jelentkeztek, de akkor rendelkezésre állt a kivándorlás

---

FICK legolcsóbban fest-tisztít
tavaszi felöltöket és ruhákat,
gallérokat legszebben fényez

Str. Barițiu 14. Fióközlet a Lutheránus templommal szemben.

az iparilag túlnépesedett országokba. Amerika, Afrika, Ázsia, Ausztrália szabad, mérhetetlen lehetőségeket nyújtott s nyelte magába az európai embermilliókat. Megállapítják a békeszerződések következményeit, amelyek szétszakítottak, feldaraboltak, organikus, történetileg fejlődött, földrajziterületeket, így a kettős monarchiát.

Megállapítják az elzárkózás, a vámvonalakkal elrekesztett, össze-vissza szabdaló Európa bajait s ezek feloldását sürgetik, gazdaságilag egységes, nagy területeket, Pán-Európát. S ugyanakkor, mikor ezt követelik és hangoztatják a baj egyik főokának, s az egyik fő orvosszernek, világszerte és Európaszerte megindul az ellenkező folyamat a további, még merevebb elzárkózás. Angliában megdőlt a szabadkereskedelem százszázéves uralma, a gazdasági liberálisizmus egész büszke épülete, az angol politika s a világpolitika egyik diadalmas rendszere, alapelve. Az angol géptehnika, a konzervatív angol nagyipar beismerni, hogy nem bírja a versenyt a fiatalokkal, se Németországgal, se Amerikával, se a franciákkal, se az oroszokkal; vámok mögé menti és rejti magát tehát. Amire a többiek, Amerika, Franciaország hasonló retorziókhoz nyulnak. Elzárkózás, visszatörlesztés, korlátozó intézkedések egymással szemben a be- és kivitel terén, az áruforgalom, a pénz- és devizaforgalom teljes megbénulása, anarchiája. Mindezt megállapítják, hogy ime ez a baj! Mindenki látja és senki se tud segíteni rajta!

Az egyik oldalon azt látják, hogy olyan ipari zsenik, a termelés, a munkamegosztás, a produkció olyan organizátorai mint Henry Ford, miután évtizedeken át diadalmasan képviseltek egy irányt, egy elvet, egy rendszert, egyszerre csődöt mondanak, a mehanizálás, az industrializálás, a racionalizálás csődjét. És a másik oldalon ugyanakkor rájongva hirdetik, hogy a szovjetnek sikerült ezeket az elveket egy világbirodalomra kiterjeszteni és győzelmesen érvényesíteni. Gina Lombroso egy kitűnő munkájában: *La rancon du machinisme*, — feltárja ennek a mindent mehanizáló gépkulturának kifejlődését, erkölcsi, szellemi, politikai, gazdasági, művészeti következményeit, iszonyu tragédiáját. És miközben a szovjet milliói a gépre esküsznek, Gandhi egy száz lepedőben, mint egy nagy erkölcsi és hitbeli principium képviselője, amely megvet mindent, ami gép, ami gyár, ami ipar, ami pénz s mindent a lélek erejére bíz, megveri Londonban és megalkuvásra készíti az angol imperializmust.

És ugyanakkor C. Malaparte, kitűnő olasz publicista, odáig viszi a technika mindenhatóságának elvét, hogy könyvet ír a forradalmak és az államcsínyek módszereiről: *Technique du coup d'Etat*, és bizonyítja az orosz forradalom és az olasz fasizmus példáin, hogy az állami hatalom megszerzése nem tömegpolitikai, nem katonai, nem parlamentáris, még csak nem is stratégiai kérdés, kizárólag technikai feladat. Néhány száz főből álló, állig

---

— Pénzfelvételekre nyugta ellenében csak fényképes igazolvánnyal rendelkező kiadóhivatali megbízottaink vannak feljegyezve.

fölfegyverzett rohamcsapat kívántatik hozzá, megfelelő géppuska, az állami ideggócponatok, posta, táviró stb. megostromlása, egy matematikai pontossággal egybevágó rohamterv, s mindennek sikerülnie kell. S miközben egyesek így mindent a technikára építenek, az angol Jevons föleleveníti és új frappáns bizonyítékokkal megtámasztja az orosz Tchyensky elméletét, amely a forradalmak és háborúk keletkezését a napfoltok és kitörések intenzitásával hozza kapcsolatba, Jevons a gabonaárak esésére és emelkedésére is érvényesnek mondja ezt az elméletet. Szóval, a technika nemcsak hogy urrá nem tett bennünket a világ és a természet fölött, ellenkezőleg, hiábavaló minden erőfeszítésünk, tehetetlen függvényei vagyunk a nagy természeti vagy természetfölötti erőknek. Hogy szabályozzuk a napfoltokat?

Ime, ez az iszonyu kaosz, s a román kaosz is csak része ennek az egész világot átható rengésnek, összevisszaságnak. Mint-ha úgy tetszene: amennyi fantázia van a tervezgetőkben, akik az okokat és az orvosszereket kutatják, éppolyan kevés van a végrehajtókban, a felelős államférfiak, közgazdasági tekintélyek, bankvezérek, miniszterek sokaságában. Ha a kettőt össze lehetne keverni, talán jobb lenne, inkább előre tudnánk jutni. Vagy ha a fantasztákat lehetne odaültetni a végrehajtók helyére. És még egy: talán a legnagyobb baj, hogy a nyugati civilizáció hite megrendült önmagában. A világ sorsát nem az dönti el, hogy valami pusztán reális-e, okos-e önmagában. A legirrealisabb dolgok győzhetnek, ha egész hit, lángoló, vak fanatizmus van mögöttük. Ezért győz a két ellentét: egyrészt a szovjet, mert annak is hit van az örületében, mellyel a mechanizmusra, a gépre esküszik. És ezért győz Gandhi, mert annak is hit van a rögeszméjében, mellyel a gép halálára, az igénytelenségre, a pusztá erkölcsre, a gyapjulepedőre akarja építeni az új világ jövődjét.

—y—n

Szeplők, májfoltok, és pattanások ellen
a **Kárpáti**
BENZOÉ
crém és pomada

a jelenkor leghatásosabb szere. Klinikailag kipróbálva és ajánlva! :: ::

Garantált higgyan és ólom mentes készítmény! Készíti:
Kárpáti János gyógyszerháza és kozmetikai
LABORATORIUMA ARADON.

Janovits Jenő dr.

feladta az utolsó kenetet az erdélyi magyar színjátszásnak

Kolozsvár. (Az Erdélyi Élet tudósítójától) Az erdélyi magyar színháztröszt nagyszabású kísérlete. — most már elkövetkezett annak az ideje is, hogy teljes tárgyilagossággal megállapítsuk, — gazdasági viszonyok Scylláin és a politika Charibdisein hajótörést szenvedett. Temes- és Aradmegyékben a tavaszi, rendkívüli méretű áradások vetettek véget a magyar színiszezonnak, Nagyváradon és Kolozsváron pedig a Janovits-féle mozivállalkozások adták meg a szintársulatok működésének a kegyelemdőfést.

Az erdélyi magyar színjátszás története a befejezés felé közeledik. De mit szól mindezekhez Janovits Jenő dr.?

A színháztröszt nagyszabású kísérletének létrehozója a kolozsvári Nyári Szinkör régi falai közé huzódott vissza. Ennek az épületnek az emeleti helyiségei között van egy, a legfélreesőbb, amelybe reggeltől-estig visszahúzódva dolgozik Janovits dr. Kissé megviselték az utóbbi időkben itt is, ott is napvilágot látott sajtótámadások, egy kicsikét enervált, egy kicsikét csalódott és fáradt. A kísérlet nem sikerült.

— Hogyan látja, Igazgató ur, — vetjük fel a kérdést, — a kivezető utat ebből a helyzetből...?

Egy hangtalan vállrándítás a válasz, semmi több. Néha azonban egy néma vállatvonás is többet beszél, mint egy Demosthenes-szavalókórus.

— Hogyan látom...? Hát látható-e egyáltalán az a bizonyos kivezető ut...? Az általános gazdasági romlás alól a színházak sem vonhatják ki magukat. Nem panaszkodtam sohasem: Aradon tudják legjobban, hogy akkor is meg tudtam tartóztatni magamat, amikor pedig igazán helye, indoka lett volna a panaszkodásnak. A színházi tröszt terve valóban nem vált be: a költségek kimerítették az elgondolás minden lendítő erejét.

— Egyszóval: feladja a kísérletet?

Egy kis hallgatás után:

— Kisebb, jóval kisebb keretekre kell redukálni a tervet: úgy talán még menne valahogy. De próbálja meg valaki más...

— Mi igaz abból a hírből, hogy a jövő zinházi évadra vonatkozólag Erdélyen kívül foglalkoztatják egyes tervek? — szegezzük mellének a másik kérdést. Janovits tétovázás nélkül felel:

— A szegedi kombinációra céloz...? Lehet, még igazán sem időm, sem kedvem nem volt gondolkozni róla.

— Talán erről a kombinációról volna szives mondani egyet mást az Erdélyi Élet olvasóközönsége számára...

— Tulajdonképen erről sincs még semmi végérvényes mondanivalóm, — válaszolja. Még Klebelsberg Kuno gróf volt magyar kultuszminiszter ur ajánlotta fel nekem a szegedi színház bérletét, állami szubvencióval együtt. Nem mentem, mert úgy éreztem, hogy még bizonyos feladatok betöltésére várnak itt, Erdélyben. Akkoriban azzal hagytuk félbe a tárgyalásokat, hogy a jelenlegi színházigazgató-kollegám azzal a kikötéssel kapja meg a szegedi színházat, hogy azt átadja számomra, ha 1932. őszeig másképen határoznék, mint ahogyan eddig határoztam. Nos ez a lehetőség tényleg még előttem áll...

— Van még egy másik indok is, ami az elmenetelre ösztönözhet: el kell adnom a házam. Egyetlen vagyonom, amelyet eddig munkámmal szereztem. Egyelőre csak tárgyalok róla, nincs a láthatáron komoly vevő, — de hátha megjön...? Szeretnék mégis megmenteni valamit...

— De van még egy lehetőség, hogy ne hagyjam el a helyem. Lehet, hogy a mozik segítenek még, hogy a hiányzó színházbajáró magyar közönség helyett fent lehessen tartani az erdélyi magyar szintársulatokat. A jövő őszig sok minden eldölhet és ma jobb, ha az, akinek még vannak tervei, előre nem reménykedik.

Nincs kizárva tehát, hogy Janovits Jenő dr. elhagyja eddigi színigazgatói sikereinek történelmi színhelyét, Erdélyt. Lehetséges, hogy belefáradva a hiábavaló küzdelmekbe a közönség közönyével és a mostoha viszonyokkal szemben, ezuttal a maga jólfelfogott érdekeire hallgat és megszerzi magának azt a viszonylagos nyugalmat és munkalehetőséget, amelyet a szegedi színház képében a magyar hivatalos színházi körök kecsegtetik. Ehhez is szükséges azonban az, hogy eladja a házát a kolozsvári Rákóczy-uton, mert utóvégre egy fillér nélkül még állami szubvencióval sem lehet mindent újra-kezdni...?!

— To be, or not to be! — hadd vessük fel a shakespeareai kérdést. A sir magával készen áll az erdélyi magyar színjátszás számára: a többin hadd törje az a félbolond dán királyfi a fejét!

Csak az árak olcsók — minőségeink változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS

DIVATÁRUHÁZA

Arad, Str. Bratianu (Weitzer János-uca) 2. Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. A hölgy és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye.

A ma problémái

Hogyan és mire neveljük leányainkat?

A mai ideges, kenyér után futkosó embernek bizony alig van másra gondolja, mint arra, hogy megszerezze a mindennapi falatját és másnapi gondoktól gyötörve talán nem is fordíthat annyi gondot gyermekeinek, főleg leánygyermekeinek nevelésére. Nem túlzás ha azt mondjuk, hogy a mai dekadens világban sokkal inkább törődik a nők egyrésze azzal, hogy vajon lesz-e ruzsra és puderre pénz, mint hogy másnapra lesz-e kenyér.

Ebben az idegölő hajszában az iskolák feladata, hogy a leánygyermeket előkészítsék a jövő életre, *hogy hü feleségek és jó anyák váljanak belőlük*. Az iskolák meg is teszik ezt, tanítják, oktatják a fiatal leányokat, ám a családi otthon nem adja meg azt a nevelést, amelyben részesíteni kellene például a serdülő leánygyermeket. Helyesebben *nem minden otthon tudja ezt megadni*, mert ha egy kicsit körülnézünk, látni fogjuk, hogy mennyire megbomlott a házasság és családi tűzhely szentsége és mennyire meglazultak azok az erkölcsi formák, melyek egykor olyan szentté és tiszteltt^é tették az otthon szentségét, azért az otthonét, melyben a leány jót és szépet látott.

Megpróbáljuk fejtegetni azt a problémát, mire és hogyan neveljük leánygyermekünket? Érdekes hozzászólásokat adunk közre, tessék figyelmesen és főleg szívvel elolvasni, mert a hozzászólások között nagyon sok olyan is akad, mely figyelemreméltó!

Mire neveljük leányainkat?

I.

Szomorúan szüklátókörűek az emberek, mikor minden családi társadalmi hibáért, kilengésért csak a nőt teszik felelőssé. Az újságok sokszor nagyon megtévedt cikkei gyakran jól fizetett és öltözködő női írótól is épp úgy, sajnos. még a szószékeken elhangzó tanítások is csak a nőben, a ruzsos, seLYmes nőben keresik a hibát — s legalább olyan gyarló férfit nem tanítják, nem ostorozzák.

Nagyon szomorú tévedés. Az ösztönös, otthon, meleg szeretet, gyermek utáni vágy, takarékoság, szorgalom, rendszeret, kitartás, majdnem kivétel nélkül minden nőben megvan. Ahol ez hiányzik, ott egy férfi okozhatta ezt, sajnos, sokszor maga az apa, — a felelőtlenül udvarló ifju, vagy a szépszavu csábító, — az önző férfi, akinek a nő csak játék, — cseléd, stb.

Amelyik nő egy hozzá legalább 95%-ban hasonló értékű férfit kapott élettársul, — ott megértés, boldogság van. Az ott-

---

DOLLY HAAS is az **Waldheim**
ártalmatlan
soványító pasztillát szedi naponta. Meg is látszik alakján!
Kérje orvosa véleményét. Kapható: **Gyógyszertárakban és Drogériákban.** — Dobozonkint: **Lei 115.**

hon válsága sosem anyagi, de erkölcsi. A nő letudja építeni: ügyességével sok pénzt pótol, ha a férfi anyagiakban is hű hozzá, mert a jó feleség és anya együtt dolgozik a férjével, egyik az életben, a másik a nyugodt, szép otthon megteremtésében s a gyermeknevelésben.

Ahogy nagyanyáink éltek s ahogyan a mai lányok s asszonyok, az ég és föld. Nem csináltattak ők minden évben 1—1 ruháskát, de 10—15 selyemruha (per 20 méter anyag) volt a szekrényeik tartalma, nem beszélve a drága sok munkát adó fehérnemüekről. Farsangi lakodalom volt az életük, a mi lányainké az azt követő bőjt.

Nem áll hogy a nőnek egy-egy sállal, kis olcsó kalappal felfrissített toalettje okozná a férfiak kopottságát. A férfiruházkodás sokkal drágább s legtöbb férfi a reá számható összeget eljátsza, vagy korcsmázza: aki nem, az nem is kopottab mint a családbeli nő.

Ne irigyeljük a férfiak a nőktől a kis friss levegőt; az örökké csak lemondó, cseléddé lenyomott, mártír nő, se jó feleség, sem jó anya nem lehet, mert öröm, megértés és megbecsülés nélkül lelki élet nem élet, — csak küzdelem

Keressük a bajokat a harmincévesek s ifjabbak problémájának megoldásával. A tulontul fizetett vezető állások megszorításával s az álláshalmazások megszüntetésével. — ez a sok válság főoka. Ha nem lesz leépítés de kenyér és lakás férfinak, nőnek egyaránt, aki nem csak kenyérkereső, de a feleség és anya kötelességeit is ellátja (amire a legtanultabb s legerősebb fizikummal bíró férfi sem képes), nem kell válságról beszélni.

Neveljük a lányokat mindenre ami szép jó és szükséges, csak a mártírelmondásra nem, mert az megbosszulja magát.

Fiu édesanyja.

II.

Kétségtelen, tulásba megy a lányoknak a magasabb iskolába való járatása, éppen akkor, amikor az egyetemek a fiukkal is tul vannak zsufolva. Ennek azonban nem szabad kizárnia azt, hogy a női nem tehetségei ne érvényesülhessenek, mert az élet már produkált nőben is sok alkotó kiváló, elmét (a Nobel-díjat ironókön kívül Curie-né kétszer nyerte kémiából, R. Franccé-né is és még sok más.)

Viszont kétségtelen az is, hogy a nő igazi hivatása a család és a gyermek. S hogy ennek a természetes hivatásának megfelelhessen, a négy polgári és egy-egy tanfolyam elvégzése is elég.

Egy anya elsősorban azt érje el gyermekénél, hogy az ne irigyelje más sorsát, ne kívánozzék más környezetbe. Tanulja meg, már kiskorában, hogy munka nélkül nem tökéletes az élet. Példánkkal tanítsuk, hogyan kell egy házat rendben tartani, tanítsuk meg sütni főzni, — és ami épp oly fontos — varrni!

— Minden cikkért írója felel. Az „Erdélyi Élet” hasábjain helyet talál minden közérdekű esemény. Belső és külső munkatársaink mindenről az igazat és csak az igazat írják. — Nem igazat írni nem szabad.

Mert rengeteget takarít meg azáltal, hogy minden régi ruhát kimosva, kifordítva vagy festve, többször újjá alakíthat. Már kicsikorában szeretessük meg lányainkkal a babaruhavarrást, hogy egykor majd a gyerekei az őáltala gonddal elkészített ruhácskában járjanak. Minden gyerek büszkén járjon az anyja által varrt ruhában.

Általában véve a ruházkodásban az egyszerűséget kedveltesük meg lányainkkal. Szerintem huszéves koráig formaruhában kellene járniok.

Legyünk barátnői lányunknak! Ismerjük meg lelkivilágát. Lépésről lépésre világosítsuk fel őket az élet rejtelméről. Ne titkoljuk el előttük az élet küzdelmes voltát.

Nem szükséges a lányokat zsurba járatni, mert ha akad is „jobb társaság“, mindig akad benne egy-egy aki léha gondolkozásmódjával esetleg éppen a legnagyobb hatást gyakorolja lányunkra. Helytelenitem a tánciskolát, különösen a nyilvánost, melynek légköre eléggé ismert. A gyerek sikket és graciozitást tanulhat ritmikus tornával, mérsékelt sporttal. *Tanítsuk meg a gyereket arra, hogy értékelni tudja a jó könyveket.* Magyarázzuk meg nekik, hogy a könyv az egyetlen igaz, hü barát az életben, a jól megválogatott könyvekből nagyfoku intelligenciát lehet szerezni.

Szeretessük meg lányainkkal a zenét és a természetet. Vigyük ki őket a szabadba, az erdőbe. Nyissuk ki szemüket a természet csodái látásának őszhangjára. Mily közel fogják így érezni lelkükhöz az Istent! Így maguktól rájönnek, hogyan tegyenek eleget élethivatásuknak. Ne küldjük lányainkat délelőtt-délután az uccára levegőzni, a városi aszfaltot rovatni, ahol mitsem kap, de bőven akad erkölcsi fertő. Amellett az ilyen lány sohasem lesz otthont becsülő.

Végtelen sok csalódástól és boldogtalanságtól megóvjuk a lányt, ha nem becézzük, ha nem teljesítjük minden óhaját, ha nem hagyjuk meg a „rózsás gyermekor“-ban. Tanuljon meg lemondani, ne is gondolhasson arra, hogy körülötte forog a világ. Abból a lányból nem lesz boldog feleség, akinek minden meg volt engedve. Ez mindig rabnak fogja érezni magát. Nem tud alkalmazkodni, beilleszkedni. Egy ilyen lány, ha férje a sok gondtól és munkától nem ér rá neki bókolni, ajándékokkal elhalmozni, nagyon boldogtalan.

Szerintem ilyen nevelés mellett leányunkból hiúságnélküli, okos, szorgalmas, lelkiismeretes, komyoly, tökéletes nő válik, aki, ha kell, egyedül is megáll, de jó feleség és jó anya válik belőle!

De hiába neveljük lányainkat a legjobban, ha a fias anyák nem törekszenek arra, hogy fiaikat úgy neveljék, hogy mindenben méltók legyenek az életnek így átadott lányokhoz és azok az ilyen értékeket keressék és becsüljék, ne a sex appeal és egyéb érzéki allűrök imponáljanak nekik! Sokan diplomájuk dacára neveletlenek, modortalanok, szivtelenek, meglátszik a jó nevelés hiánya. Örüljünk, ha ilyenek elveszik a mi gonddal nevelt lányainkat?

V. S.

(Folytatjuk.)

Kávéházak alkonya

Látványos specialitása, érdekes, hangulatos színtöltja Erdély városainak a fényes, tükörablakos, lámpafényes kávéház. Így volt ez valamikor régen, nagyon-nagyon régen: békében. Sok-sok kávéház nyújtott haboskávén, kapucineren, fagylalton, kiflin és kuglófon kívül táplálékot az ember egyéb szükségleteinek. Hangulatának, érzelmeinek. Szórakozás, pihenés, felfrissülés. Munkahely, iroda, tanácsterem, kártyaszoba, billiárd-terem, dominó-küzdőtér. Mindez volt a kávéház. Polgárok, férfiak és asszonyok itt laktak, pót-ott-hont, pót-íróasztalt talált itt a kereskedő épp-

ugy, mint az író . . .

Szép volt ez és jó dolgunk volt, magunk sem tudtuk, mennyire jó dolgunk van. Aztán jött mindaz, ami derékban kettétörte az életet, az örömöket, jókedvet. A háboru utolsó éveiben még nagy volt a kávéházak száma. Pár év múlva már a fele sem volt meg. Megszűnt egy kávéház: lett belőle bank. Megbukott a bank: autószalonná költözött a helyiségbe. Végül az is távozott és-visszatért a kávéház. Tipikus korszakokat, konjunkturákat jelző metamorfózis.

De hány kávéház nem született új életre azóta, hogy lehúzták redőnyeit! Minden városban megszűnt egy-egy ismerős portál, eltűnt a kivilágított tükörablak.

Új átalakulás megy végbe szemünk előtt. Kávéház és étterem között elmosódnak a határok, — szállodák, nagy éttermek kávéházi üzemre rendezkednek be, — régi kávéházak áttérnek a caférestaurant típusára, — mások kis bár-szerű üzletekkel kísérleteznek: *kis rezsi, kevés személyzet, alacsony villanyszámla, ez a mai idők kényeszerű jelszava*, a házbér- és adóterhek s a többi sok-sok költség új étkező-üzem-típust alakít, — de a régi kávéház már nem tér vissza.

Eltűnt mint a béke, mint a gondtalan örömök évei . . .

Butorát szerezzé be BARICZ-nál

Saját készítésű elsőrendű garantált áruk. Üzlet:
PIAȚA AVRAM IANCU 15. Géperőre berendezett
üzem: STR. GH. IONESCU 14. A R A D.

FONTOS TUDNIVALÓ!

Magán- és közokiratait

MITRA I.

SÁNDOR

az aradi kir. törvényszék hites fordító és tolmácsánál fordíttassa román nyelvre. Kész fordításokat hitelesít! Iroda:
Arad, Bul. Reg. Ferdinand 5. (az udvarban) Arad-Csanádi Bank-palota.

A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság mérlege

Az intézet igazgatósága most hagyta jóvá az 1931. üzletév zárszámadásait.

A bank ugy az elmúlt, mint a folyó évben azon volt, hogy üzemét a változott viszonyokhoz alkalmazza és a mobilitását továbbra is megtartsa, ami teljes mértékben sikerült is. A mérlegben kimutatott betétállománynak 272,310.000 lej összege, mint a korábbi években, ezuttal is készpénzkészlettel és váltótárcával teljesen fedezve van és az adósok, amelyek közt a bank érdekkörébe tartozó vállalatok tartozásai ismét jelentékenyen csökkentek, tulnyomólag rövid lejáratra vannak elhelyezve.

Az elmúlt év tiszta nyeresége, a kétes követelések tartalékalapjának a veszteség- és nyereségszámla terhére történt 5,076.842. lej összegű dotálása után, a múlt évi áthozattal együtt 12,722.600 lejt tesz ki. Az igazgatóság az intézet május 7-én tartandó közgyűlésének azt a javaslatot teszi, hogy ebből az összegből osztalékképpen 6% = részvényenként 15 lei brutto fizetessék ki, 4 millió lei a tartalékba helyeztessék, 500.000 lejjel az intézeti tisztviselők nyugdíjalapja dotáltassék, míg az igazgatóság alapszabályszerű tiszteletdíjának, valamint az igazgatók és tisztviselők remunerációjának levonása után fenmaradó 2,985.673 lej az 1932. üzletév számlájára vezettessék elő.

A bank a tiszta kommerciális és mobil banküzlet terén teljes aktivitásban van s azzal a szilárd bizalommal néz a jövő elé, hogy a normális viszonyok visszatérte után forgalma ismét a korábbi kereteket fogja elérni.

— Helyes-e, ha egyes kereskedők a ke- zükbbe került pénzen olyan nagyuri életet él- nek, mint ahogy azt az utóbbi években láttuk ?

Annakidején, mikor a bécsi tőzsdén még csak igen kis-értékű üzletet bonyolítottak le, egyike volt a legnagyobb és legszerencsésebb játékosoknak egy báró Königswarter nevű osztrák mágnás.

A báró naponta nyert, a kis zsidók pedig naponta elvéreztek mellette.

Egy napon aztán fordult a kocka, a zsidóknak sikerült bedüteni a bárót, aki nagy summát veszített. A zsidók teli zsebekkel azonnal a tőzsdével szomszédos ékszerészboltokba rohantak és rengeteg ékszert vásároltak össze.

Az ékszereket aztán a tőzsde kapujában, hogy a bárót bosszantsák vele, feltűnően mutogatták egymásnak. A báró egyideig mosolyogva nézte őket, aztán közéjük lépve így szólt:

— Meine Herren, ich mach Sie aufmerksam, das Geld wird fehlen beim Zurückgeben.

Hóditó körutjukon

sorra buknek a filmsztárok

(Az Erdélyi Élet temesvári tudósítójától)

A Szveti, az édes, lelépett a lepedőről és frappánsan utánozta a xylophon fahangjait. Meglepő sikerrel cselekedte ezt; ellefedhetetlen élményt nyújtott. Mert akár mint Petrovich Szvetizláv, akár mint Petrovich Iván cselekedte ezt: fess volt, elegáns volt és hanyag, mely utóbbi tulajdonsága különösen előadásmódjában nyilatkozott meg. A hiszterikák valamennyi kávéházból, manikürszalomból és varrodából résztvettek a Szveti álmatag bevonulásán és áhitattal csüggték ajkain, szótlantul, mint a gyümölcs a fán...

A Szveti ajkait azonban édes banálítások hagyták el, amelyekben még a hiszterikák számára sem akadt sok csüggni-való a nyilvánosság előtt: így tehát nem maradt hátra más, minthogy a Szveti jött, hagyta magát nézni, beinkasszálta a dohányt és aztán a tőle megszokott álmatag eleganciával elrobogott Romániából.

Mindez talán szóra sem volna érdemes, ha csak a közönséges anyagiakról lenne szó. De a Szveti, az édes, aki a lepedőről lelépett és a maga teljes fizikai valóságában elevenedett meg Romániában is, nemcsak a pénzt, hanem az illuzióinkat is alaposan megdézsmálta. Hiába, már ez úgy van, mit tagadjuk, hogy a Szvetiről mindnyájan meg voltunk győződve, hogy ő egy tökéletes. Utóvégre is, akit a tehetség a Szabadka-melletti fatornyos kis faluból metropolisok stúdióin keresztül repít a világhír és az irigyelt anyagi függetlenség, mit mondjunk, a fiatalsággal tetézett vagyon felé, az nem lehet egy akármilyen ember. Ahogy fess figuráját megismertük a Koenigsmark, a Cárévicz című filmjeinek nagyszerű rendezői szemüvegén keresztül: ahogy állhatatlan és férfiasan szép volt a Meztelen Asszonyban, a Libanoni várkastély urnójében, meg a többiekben, valahogy úgy képzelte mindenki, hogy ez a fiú, a Szveti-gyerek legalább is egy operethősbe oltott Conradveidt, egy woronoffosított modern Psilandervaldbemár... És akkor előjött a Szveti-gyerek a lepedő mögül a xylofon-fahanggal, előgyűn

Országszerte elismert kellemes szórakozóhely az aradi

Városi kávéház

Leszállított árak. Elsőrendű kiszolgálás.

Elkülönített játékterem. Szeparált bridge-szalón. Esténként parkettánc. Aradváros közönségének évtizedek óta megszokott találkozóhelye

a bukaresti élményekkel, amelyek között a legédesebb az volt, amikor . . . — de hiszen emlékeznek reá, nahát, csudajó volt, — minden este két családanyát, meg három tizenhatesztendő barnakislányt piszkált ki a művész ágya alól. De hiszen értik, ugyebár . . . ?

Most, hogy már az árvízen is tuestünk volna, egy fene, ne sajnáljuk azt a pénzt sem, amit a Szveti-gyerek, az édes, a xylofonhanggal, az élményekkel, meg a miegymással együtt elvitt, többek között Aradról is. De az illuzióinkkal mégis valahogy másképpen vagyunk. Hogy menjen most mindezek után valaki moziba, megnézni az isteni Ivánt, a Szveti-fiút, a Marica grófnőben, vagy a Haway rózsájában, amikor holt bizonyos, hogy az első látásra, amikor előlép a képben, az fog az emlékezetünkbe villanni, hogy :

— Nini, a Szveti-gyerek . . . vajjon ki énekl helyette a felvevőkészülék mögött a film partitúráját . . . ?

Vagy :

— Nahát, hogy mi mindent meg nem tud csinálni egy ügyes rendező: még a Petrovics, pardon, a Petrovich is egész helyesen mozog . . . ! De ha láttad volna, édesem, amikor kilépett a mozi lepedője elé . . . ! !

És itt, ekkor azonnal bekövetkezik a baj: az illuzió odavan.

Talán kartell, vagy szindikátusi alapon megtilthatnák a filmgyárak, hogy az igen tisztelt „sztár“-urak — Petrovich, Georg Alexander stb. — (hölgyek még csak hagyján), akik már valahogy felleptek a hölgyek kifürkészhetetlen tetszésének világokat jelentő lepedőjére, — közönséges és félre nem magyarázható anyagi okokból le-le ne lépkedjenek róla. A xylophon-utánzatokért, meg azért a pár jellemző szóért igazán nem érdemes. Itt, minálunkfelé, ahol izzig-vérig százszázalékos művészemberek nem tudják megmondani, ha valaki megtalálná kérdezni tőlük, hogy tulajdonképpen hogyan is lesz holnap . . . ? — minden hiszterika-idegizgalmakon túl is sehogysen éri meg azt a sok-sok, verejtékes pénzt a film-sztárok személyes varázsának élvezete, mint amennyit ennek tetézett ellenértékeképpen elvisznek az országból. Most már túl vagyunk egynéhány sztáron — üsse a kő! — valljuk be egymásközt őszintén: mindannyian bedültünk nekik, — mozisok, impresszáriók és a közönség. Schwamm darüber ! ! !

Férfi és női

ruhászöveket legolcsóbban

STRASSER

divatáruházában

szerezheti be, szemben a Lutheránus templommal!

Az Erdélyi Élet
eredeti kézírata.

A jelmez

A jelmezt valószínűleg már a kőkorszak emberei is ismerték. Spanyolországban ugyanis találtak rajzokat, amelyek állatbőrbe bújtatott emberfejű táncolókat ábrázolnak. Az egyik németországi leletből pedig testfestésre szolgáló piros festékanyag került elő és ebből arra következtettek, hogy a csiszolatlan kőkorszak emberei zsiros festékekkel mázolták be magukat. A testfestéket így hát a jelmez legkedveltebb formájának tekinthetjük.

A ma élő primitív népek a jelmezek végtelenül gazdag és változatos formáit használják. Szertartásaikban, mimikus táncaikban, ünnepi színtékaikban a titokzatos, varázsjelentésű testfestéstől kezdve a különböző hánccs, pálmrost és egyéb növényi anyagokból, ké-

szült krikolinszerű furcsa szoknyákon keresztül, egészen a totemállatot ábrázoló álarcos jelmezekig a primitív lélek legkülönbözőbb, groteszk és fantasztikus megnyilvánulásait találhatjuk meg. És ezek a jelmezek, minthogy ünnepi és vallásos jellegűek kétségtelen, természetesen különböznek a primitívek mindennapi öltözékétől — amennyiben egyáltalában viselnek öltözetet. Mert még azok a törzsek is, amelyek szinte teljesen ruhátlanul járnak, ünnepségeik alkalmával színes, különös jelmezeket öltenek magukra.

A színpadi jelmez a vallásos és ünnepi jellegét megőrizte a történelem folyamán is. Azok a színházlátogatók, akik manapság egy u. n. „korhű” Szofoklesz- vagy Euripidesz-tragé-

PARA

„Hurrá!” — kiáltja Chevalier a legbajosabb bonviván abból az alkalomból, hogy az „Édes légyott” című filmoperettel minden eddigi sikerét felülmulatta.

diát néznek végig, nagyon tévednek, ha azt hiszik, hogy ugyanolyan jelmezeket látnak maguk előtt, amilyeneket a görög színház szabad ég alatt üldögélő közönsége szemlélt. A mi színpadainkon használatos rövidujju, egyszínű „görög jelmezt” akkoriban a nézők viselték. A színpad hősei ellenben hosszúujju, állatokkal és egyéb díszítésekkel gazdagon telehintett, ázsiai stílusú, tarka jelmezt viseltek, akár csak Dionüosz isten papjai. Hiszen a görög dráma tulajdonképpen nem volt más, mint a dianüosz-i ünnepségek legmagasabb formája. Nem a valóságos élet konfliktusait ábrázolta, hanem meséjét a mítoszból választotta, jellemeit pedig a hősök és az istenek közül. A görög színház tehát nemcsak a színház nagy méretei kényszerítették a különben is vallásos eredetű álarc, a koturnus és a párnázott ruhák viselésére, hanem a görög dráma szelleme is. Minthogy a jellemeik emberfölöttiek voltak, a színház mesterségesen megnagyobbította s ezáltal medkülönböztette a nézőtől a közönséget képviselő kórus tagjaitól.

A római színház átvette a görög színház külsőségeit, az álarcot és a koturnust, de nem vette át a görög színház szellemét. Hellászban a színelőadásokat, ezeket a vallásos és nemzeti ünnepeket az állam rendezte, míg Rómában a színház magánosok üzleti vállalkozása volt, ennek megfelelően a vallásos jelleg egyre külsősebbé vált és mindjobban előtérbe nyomult a pusztá gyönyörködtes, mint célkitűzés. Az öltözködésben káprázatos pompát fejtettek ki s mikor már ezt a pompát nem tudták fokozni, hogy kielégsék a látványosságra egyre éhesebb közönséget, meztelen táncosnőket léptettek föl.

H. F.

(Folytatjuk)

TOUN'T

AKIK BEFUTOTTAK:

Johannes Riemann

Aki Riemann vidám és fölényes játékmódorát ismeri a mozivásznonról, aki megcsodálta már jól ápolt szeretetremél-

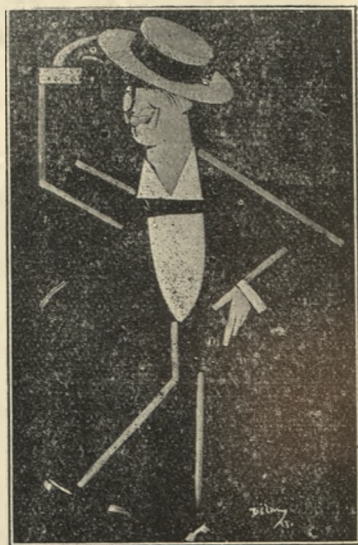

Maurice Chevalier
Az „Édes légyott” főszereplője

tőségét, azt hiheti, hogy a művész világéletében a sors kegyeltje volt. Semmisem volna súlyosabb tévedés, mint ez a feltevés. Riemann 9 hónapos volt, amikor elvesztette apját, 16 éves korában pedig édesanyja halálát gyászolta. Szegényen került ki az életbe és nélkülözésekkel küzdött, míg tanulmányait befejezhette. Kemény harcokat vivott gyámjával, amíg megengedte, hogy a színpadra lépjen. „Keserves éveken át vasakarattal küzdöttem fel magamat” — mondja Riemann „pedig sohasem volt a legkisebb protekcióm sem”. Először a Hebbel színháznál kapott szerződést Berlinben, onnan Teplitz—Schönanba ment, ahol végigjátszotta a drámairodalom minden nagy szerepét. Egy nyáron Marienbadban

lépett fel, ahol több színgazgató üdült. Egyikük le-

szerszódította a Venes Volkstheaterhez. Így visszakerült a fővárosba, többé el sem távozott onnan. Már 1916-ban filmen is játszott Rudolf Biebrach rendezése mellett Henny Portennel együtt a „feloldott láncok”-ban. Azokban az években Hella Moya, Wanda Freumann és Henny Porten voltak partnerei, akikkel egész filmsorozatokot játszott el. Azután Joe May szerződte és mint Mia May partnere a „Veritas vincit”-ben egész Európában megismerték. Később kissé háttérbe szorult, de amikor a hangosfilm ismét a beszélő színészeket kezdte előnybe részesíteni a csak filmszínészekkel szemben, újra felkarolták. Riemann ma az érettebb szerelmes alakok legjobb megszemélyesítője. A „Téves kapcsolat”, az „Álferj” és a „Válók”-ban olyan alakításokat produkált, hogy nála jobbat, ele-

Maurice Chevalier
az „Édes légyott” főszereplője

gánsabban és fölényesebben senkisémm játszhatta volna ezeket a szerepeket. Johannes Riemann ma ismét egyike a legkeresettebb filmszínészeknek.

Anna Sten

Anna Sten Kiebben pillantotta meg a napvilágot. Apja ukrainai kozák volt, anyja svéd származású. Ő maga két ilyen különböző temperamentum örökösője. Szülei igazi művészek voltak testestől-lelkestől. Apja balettiskolát vezetett, anyja egész életében megszenvedte, hogy családja ellenzése miatt nem léphetett a színpadra. Életének legszebb álmát lányával szerette volna megvalósítani.

Jeanette Mac-donald

Az „Édes légyott”
főszereplője

Anna Sten vad volt, mint egy kozák fiú és hüvösen zárkózott, mint egy svéd lány. Első művészi élményét a táncban találta meg, melyet 5 éves kora óta művelt. Egy év múlva már fellépett a gyermek és nagy sikere volt. A táncosnői kilátások azonban nem elégitették ki a sokoldalú lánykát — új ideál felé huzta szíve: a színpadra! Tizenkét éves korában alkalom adódott tehetsége beigazolására: egy iskolai előadáson főszerepet osztottak rá. Az első fellépés szép sikerét és az utána következő gondnélküli fejlődés éveit a háború szakította félbe. Anna Sten apja a harctéren esett el, anyja elszegényedett és a forradalom kitérője csak gyarapította nyomorukat és a jövő bizonytalanságát. Anna Sten egy vendéglőben kapott alkalmazást. Boldog volt, hogy fizetés helyett ingyen diétás kosztot kapott édesanyja részére, aki beteg volt. A művészettel azért ezekben a nehéz időkben sem szakított. Egy fiatal művészekből álló társasághoz csatlakozott, akik saját számlájukra színházat akartak játszani. Szerződtek és újra elemében érezte magát. Sajnos, nem sokáig, mert a társaság hamarosan feloszlott. Akkor egy szerkesztő művészeti rovatvezetőnek alkalmazta lapjának. Két évig dolgozott, mint újságíró. 1924-ben kezdődött a film fellendülésének korszaka. ekkor Kiebben filmiskolát állítottak fel. Anna Sten is beiratkozott, sikeresen levizsgázott és ösztöndíjat is kapott. A pénzzel Moszkvába utazott, ahol fiatal színészeket kerestek a film számára. Sokáig nélkülözött a hatalmas városban szerződés nélkül, míg végül meghallotta, hogy Jaltában működik egy filmtársaság. Ide ajánlkozott és már első filmjével „befutott”. A siker többé nem hagyta el, nemsokára elkészült a második filmje is „Ahogy Moszkva sir és nevet”. Ez is sikerült.

Most már külföldi ajánlatokat kapott és elhatározta magát, hogy Berlinbe megy. A Terránál lejátssza a Karamasoff Testvérek Grusinkáját, majd az Ufánál a „Monte Carlo bombázása“ női főszerepét és végül Janningsal a „Szerelem viharát“.

Hogyan lett világhírű filmprimadonna a hamburgi varieté kis táncosnője

A német filmvilág egy fiatal sztár nevétől hangos, akinek arriválása különösen érdekes, mert óriási népszerűsége megdönti azt a tételt, hogy csak erotikus szépséggel rendelkező színésznők azok, akik belopják magukat a közönség kegyeibe. Dolly Haasról egyáltalán nem lehet elmondani azt, hogy túlzottan sok olyan minőségű sex-appealrel rendelkeznek, amely általában az uralmon lévő filmprimadonnának sajátja. És mégis — ez a pöttöm, fiús, sovány gyerek ma nemcsak a legnépszerűbb filmszínésznők egyike Németországban, hanem legkeresettebb és legjobban fizetett dívoz is. *Dolly Haas*, aki egy kis hamburgi varieté táncosnője lenne talán még most is, ha véletlenül Pallenberg nem utazott Amerikába, — igen érdekes körülmények között jutott ahhoz a lehetőséghez, hogy hasábos cikkek jelentek meg róla a világlapok hasábjain. Az történt ugyanis, hogy Pallenberg és Fritzi Massary két esztendővel ezelőtt amerikai turnéra indultak.

A vendéjáték abszolválása után Hamburgba kötött ki újra velük a hajó és a sors úgy akarta, hogy az óceánjáró késése miatt a megfelelő berlini vonatot lekéssék. Így azután kénytelen-kelletlen úgy döntöttek, hogy az éjszakát Hamburgban töltik és mivel egyikük sem volt fáradt, elmentek hát a legközelebbi varietébe, hogy a műsornak legalább negyedrészt megnézzék. Változatlan unalom mellett peregték le a jelenetek egymásután, egyszerre csak kilibbent a színpadra egy groteszk figuráju, apró kis bakfiús, aki utólérhetetlen gamine-kedvességgel énekelte el apró szonzeit és táncolt hozzá furcsa, kedves bakugrásokkal. Dolly Haas — mert ő volt a kis táncosnő — másnap már együtt utazott Pallenbergékkal Berlinbe, két hónappal később már megszületett első filmje, a *Dolly karriert csinál*, utána következett a *Kadettkisasszony*, majd pedig legszebb produkciója, a Wilhelm Thiele rendezte *Bál*. Erről a filmjéről szinte ódákat zengtek a berlini kritikusok és Elisabeth Bergnerrel emelték egy vonalra a hamburgi varieté apró kis táncosnőjét.

Moziellenes politika

A kormány újabb filmadó bevezetését tervezi, amely szerint minden külföldről behozott film métere után még öt lejes adót akar életbe léptetni. A terv azonban oly éles ellenzésre talált, hogy rövidesen el kellett ejteni, annál is inkább mert a törvényvéleményező bizottság bizonyos fokig alkotmányellenesnek találta.

Ez az új film adóterv azonban alkalmas arra, hogy a közönség szeme feltáruljon, hogy milyen helyzetbe vannak a mozgósínházak, melyeknek adóját feltűnően szigorú elvek alapján vetik ki. Az adó kivétel nem a jövedelmezőséget, hanem a mozihelység befogadóképességét tekinti az adóztatás alapjául, azt a tényt, hogy a mozi belső területén hány ülő hely van teljesen figyelmen kívül hagyva. Már ez a tény is eléggé bizonyítja, hogy a mozik helyzete adózás szempontjából nem vigasztaló, mert a részükre megállapított adók összegét fizetni tartoznak minden körülmények között, akár elvannak foglalva az összes helyek akár csak egy részük.

Ezenfelül egy egész sereg adóalany és illeték járul még a mozik adójához. A matinék jövedelmét például külön megadóztatják. Ez a rendszer ugyancsak Erdélyben és a Bánságban áll fenn, mert a régi királyságban a mozik nyugodtan tarthatnak akárhány előadást, az általános összeg nem változik.

Az erdélyi és bánsági mozitulajdonosok elhatározták, hogy az igazságtalan adó kivételek ellen minden erejükkel tiltakoznak és ha ez sem használ, ha kivánságaikat nem teljesítik, úgy sztrájkba lépnek és üzemüket hosszabb időre beszüntetik.

Bárki meggyőződhet, hogy az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezetében

(v. Atzél Péter-ucca a színházpénztárral szemben) — a legkényesebb izlést is kielégítő, művésziesen szép, garantáltan elsőrendű kivitelű butorok kaphatók,

soha nem létezett olcsó árakban !!

Üditő tavaszi Vasárnap

— Na végre, itt az első igazi szép vasárnap!

Ezt a boldog sóhajtást a Ház Ura küldte hálásan a rózsaszinben kékellő ég felé, hjnali félhatkor, az ágyban fekve.

Mert így, pihenés közben, a Ház Ura mindig igen elégedett és hálás természetű lény volt és valószínűleg táncolt a szíve a boldogságtól, amidőn elgondolta, hogy végre-valahára itt a gyönyörűsége, friss tavasz, hogy végre a szürke-borus téli egeknek, amelyeknek esős-havas-sáros egyhangúsága úgy ráfeküdt az ember idegeire, hogy elrontotta még a vasárnapi pihenőjét is, nem is volt az a vasárnap igazi üdülés eddig, na, de most, hogy itt van végre-valahára ez az édes, verőfényes tavasz.

Ugyanis itt volt, szinte kézenfekvőleg itt volt és ezt a Ház Ura örömmel vette tudomásul már félhatkor reggel, hiszen arra ébredt fel, hogy vidám és harsány cserkészcsapat ütemes léptei kopogtak el az ablak alatt, mentek ők is ki, abba a friss, áldott, sarjadzó tavaszi zöldbe és csak úgy rengett a lég, ahol elhaladtak és ahol az a mokány, felszabadult tavaszi tüdejük beledalolta a levegőbe, hogy aszondja: jóreggelt kívánok, megjötték az aradi kis csirkászok...

— Milyen kedves, Istenkém, milyen kedves — mormogta csendesen a Ház Ura és a másik oldalára fordult, hogy még egy kicsit aludjék ebben a friss tavaszi levegőben, nyitott ablak mellett, de akkor persze, már jött a szemetes és csengetett.

Csengetett, de nem olyan fáradtan, unalmasan, mint valami szürke, borus téli reggelen, amidőn olyan halk volt, olyan szomorú és olyan szemetes, hogy az embernek megesett rajta a szíve. Most bezzeg, ebben az áldott, igazi tavaszban az ő csengettyűje is kivirágzott, úgy ujjongott a boldogságtól, mintha nem is egy szemetekocsói megérkezését jelezné volna, hanem egy nemzeti hős bevonulását mint diadalmi harangszó.

— Na persze, ez tavasz — mosolygott elnézően a Ház Ura és ugyanazzal magyarázta azt a puskaropogásszerű morajt is, amelyel egy vidámkedvű motorbiciklis puffogott el az ablak alatt a zöldbe és megnyitotta ama többi motorbiciklik sorát, amelyek utánapuffogtak.

— Hát itt alvásról már nemigen lehet szó — állapította meg magában a Ház Ura — csak abban az esetben, ha becsukom az ablakot.

Na, be is csukta, amivel átmenetileg kieresztette ugyan szobájából a tavasz lehelletét, de nem rekesztette ki annak hangjait. Ugyanis a tavaszt nem lehet ilyen könnyedén elintézni olyan házban, amelynek gyermekei is vannak, mert hiába a gyermek olyan mint a kismadár. Tavasszal korábban nyitja ki a szemét, kitátja azt az éhes kis csőrét és már félhétkor verekszik. Már mint nem a madár, hanem a gyerek, feltéve legalább kettő van belőle és a szóbanforgó házban pontosan ketten voltak, mind-

ketten fiuk és valami kis nézeteltérés támadt köztük afelett, hogy a kisebbik azt akarta, hogy a Mackót is vigyűk el kirándulni, míg a nagyobbik úgy vélte, hogy a Mackóról szó sem lehet, csak a lokomotivról, kocsikkal és sinnel.

Elég az hozzá, hogy a Ház Urának újfent ki kellett ugrani ágyából ezen a kedves, friss tavaszon, hogy odabenn a gyerekszobában egy kis rendet csináljon, mert ő a verekedéstől tudott volna ugyan aludni egész nyugodtan, ámde ekkora mán nagyon kiabált a gyerekekre a Ház Asszonya, hogy nem szégyelik magukat ordítva verekedni ilyen szép tavaszi napon és azt a szegény, fáradt Apukát miért nem hagyják aludni?

Ambár ez az egész már nem fontos, mer hiszen ugyanis fel kellett már cihelődni, ha jókor kiakartak érni a zöldbe, mert az csak biztos, hogy nem kuksolhatnak a szobában egy ilyen szép, ragyogó tavaszi napon, na, mit beszéljek a dologról annyit, alig telt bele három-négy óra, már ott is ültek az autobuszon, azaz ültek volna, de véletlenül nem volt semmi hely és állni kellett, ki egész az ujaradi végá lomásig.

Mert ilyenkor, ezen a friss, mindent átalakító igazi tavaszi Vasárnapon még az autóbusz se olyan, mint télen. Szinte tündérmesébe illő álom gyanánt tűnnek el az összes ülőhelyek, ami kevés megmarad, azon is állnak az emberek. Vagy én nem tudom, hogy hogy van ez a dolog, elég az hozzá, hogy én még soha nem beszéltem olyan kirándulóval, aki ilyen alkalommal ülőhelyhez tudott volna jutni, úgy odafelé, mint hazafelé, ámbar attól egyelőre még messze vagyunk, hogy hazafelé, hiszen az ember előbb még egy csicsit kitombolja magát abban a jó tavaszi zöldben, amíg csak el nem fáradnak a gyerekek és attól fogva mindent vinni kell. A Ház Asszonya viszi a csomagokat, a Ház Ura pedig kézenhuzza a nagyobbik gyereket és karonviszi a kisebbiket. Vagy esetleg nyakon, abban a kedves, friss tavaszban, amely délfele hirtelen olyan hőséget rittyent le az emberiségre, hogy az ember nem tudja, mi csorog végig a nyakán: a tavasz verejtéke, vagy a kisebbik gyerek?

Viszont azonban mindennek megvan a maga jó oldala is. Ilyenkor érkezik el a kirándulás, fénypontjának, az ebédnek az ideje.

Azért mondom ilyen ovatosan, hogy: ebéd ideje, mert maga az ebéd, sajnos, nem igen érkezik el, ugyanis a Célok Céljában, a zöldvendéglőben már régen elpusztították az összes ennivalókat a többi kirándulók, mert a zöldvendéglős beszél-spekulált és azt hitte, hogy ez a Vasárnap is épp úgy el fog ázni és fagyni, mint a többiek eddig sorra, ki hitte volna, hogy ez végre egy olyan igazándi, drága friss tavaszi Vasárnap lesz?

Elég az hozzá, hogy ebédre pontosan ugyanaz a körített liptói volt, ami tizóráira, csak valamivel kevesebb, mer a Ház Asszonya, amidőn azt magával hozta, csak egyszeri étkezésre méretezte őt, nem pedig kétszerire. Ami egyik nyomós oka volt korai hazatértüknek; na, morgott is a Kati, hogy neki most kell

leállni ebédet főzni, pont egy ilyen sugárzó tavaszi vasárnapon, mikor neki azt ígérték, hogy ma kivételesen már egy órákor el-mehet kimenőzni abba a sugaras, első igazi tavaszi moziba.

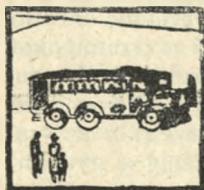
Megjegyzem, negyed háromkor azért el is ment és sorsára bízta a családott, csináljanak, amit akarnak ezen a szép tava-szi Vasárnapon.

És a Ház Ura lefeküdt egy kis délutáni szendergésre, de ezt az ötletet már születése pillanatában megkontrebinálta egy gramofon és egy rádióhangszóró, egyik jobbról, a másik ba ról, mert tetszik tudni, most már minden lakásban tárványitva van-nak az ablakok, egy ilyen szép tavaszi Vasárnapon.

Továbbá pontosan fél négykor megékezt a Stanci néni és a Ház Asszonyának friss ugrádozásra adott alkalmat az uzsonna készítése körül, közben a Ház urára volt bizva a társal-gás vezetése, na meg is kérdezte tőle a Stanci néni, hogy ej-nye már, lelkem, hogy lehet ennyit ásítózni egy i yen szép, ta-vaszi napon?

Stanci néni közben beszámolt a családban történt összes tavaszi betegségekről, azonkívül egy unokahug is most ment férjhez, azt is megkelett tárgyalni, hogy nagyon könnyelműen, hiába, ez a tavasz, nemkülönbén egy közös ismerős is csendben jobblétre szenderült, hektikás volt szegény, azok mindig ilyen-kor szoktak elmenni, tavasszal, ámbár van olyik, aki ősszel, na nem mondom, télen is, sőt olyat is hallottam mivelhogy nyáron.

Miután mindez elintéződött, Stanci néni elment, szinte felejtethetlen nyomot hagyva maga után ebben a szép, igazi tavaszban és alig hogy kitétte a lábát, telefonáltak Kőnyiék, hogy menjünk a Dáciába, csak nem fogtok egész nap otthon ülni ebben a gyönyörű ta-vaszban.

Mindezek dacára azonban a Ház Ura másnap reggel olyan összetörten, nyavalyásan és nyomorultan tápáskodott fel ágyából, hogy a Ház Asszonya aggódva mondta neki:

— Na fiam, te azután jól agyondolgoz-hattad magad a télen, ha ilyen fáradt tudsz lenni még egy iga-zí, üdítő tavaszi Vasárnap után is, mint ez a tegnapi volt . . .

—n—n

**HATÓSÁGILAG
ENGEDÉLYEZETT**

V É G K I Á R U S I T Á S

„MERCANTIL“
szőnyeg- és divatáruházban
Arad, B. Reg. Maria 18.

MŰVÉSZI ESEMÉNYEK

A HANGOSFILM VILÁGÁBAN

Édes légyott

Minden egyes filmjénél nevetésre derült arccal ujból és ujból fel kell fedezni, hogy a *mai* amorózó igazi típusa: *Chevalier*. Aki nem énekel a holdról, hanem egy vicces

grimasszal felnevet rá. Aki elegáns frakkjában is a párisi boulevard csufondároskodó csibésze. De akinek cinikus maszkja alól sziv és okosság csillan. *Egy édes légyott* a legújabb Chevalier-film címe. Habkönnyü, mint egy igazi francia vigjáték. Csemege mindenki számára, aki szereti a könnyedséget, a tréfás

mosolyt és az elmésen bukfencező mondatokat. Arról a hűséges szerelmes férjről van szó, akit a saját felesége kerget gyanutlanul és akarata ellenére egy veszedelmes kalandba — az asszony legjobb barátnőjével. És ahogyan Chevalier, a hü férj minden szituációban védekezik, kapálódzik a család kísértése ellen, ahogyan a véletlen mégis az éjszakai kalandba kergeti és ahogyan mindezt végül megvallja a feleségének: ellenállhatatlanul kedves jelenetek, amelyekre Chevalier gamin egyénisége rakja rá száz ötletes műanszban a mulattatás zománcát. Ugyanekkor azonban a felesége is majdnem elkövet egy kis hütlenséget és így a kölcsönös büntudat igazán nem teszi nehezzé az újabb és most már visszavonhatatlan happy end megszületését.

A filmekben megszoktuk már meglehetősen a happy endet. Itt *Lubitsch Ernő* fordított a sorrendben. Rögtön kezdetben kapunk már egy fiatal házaspárt, akik úgy turbékolnak a boldogságtól. Mesének ugye nem sok? És ez a kitűnő rendező, ezek a végtelenül kedves színészek, milyen mulatósággá, szórakoztatóvá tudják tenni!

Parádés eleganciával, gazdagsággal van rendezve ez a

Nem volt elég még a bajokból?

Gazdasági krízis, influenzajárvány, árvíz!...

Ha nyáron nem akar ezenfelül beteg lenni, vigyázzon minden étel és ital tisztaságára és mivel csak a

MŰJÉG

tiszta és bacillusmentes.

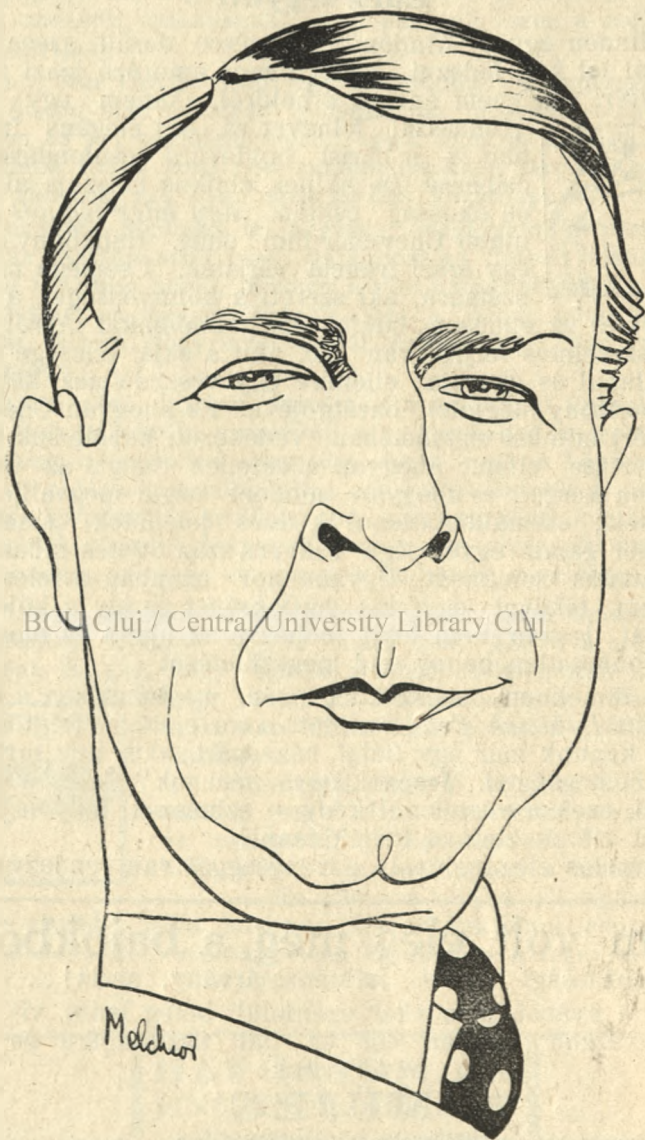
Reusz Sándor cég műjég-gyárában,

Bulevardul Regele Ferdinand I. No. 33. — Telefon 141.

fizessen elő **műjégre** háztartása részére,

— vásároljon **műjeget** üzlete részére.

legujabb *Paramount*-film, amelynek még külön vonzó erőt adnak *Straus* Oszkár pompás zeneszámai. A szép *Jeanette MacDonald* — annyi nagyszerű *Chevalier*-film primadonnája — elragadóan finom vígjátéki feleség. Ez a kivételes tehet-

Georg Alexander, a Bőregér főszereplője

ségű művész nő nemcsak ragyogóan tündéri jelenség, nemcsak jól játszik, de még igen tisztán és finoman énekel is.

Van azután mindezen felül a filmnek még egy előnye. Annyi remek nő szerepel benne, esetleg csak statisztaképpen is, hogy ez még Hollywoodban, a szép nők városában is ritkaság.

A bál

Finom, mélyen átértett eszközeiben válogatott, legnemesebb eszközökkel dolgozó, igazi irodalmi film *A bál*, vagy mint alcime mondja: *nem minden a pénz*. Ezt az utóbbi tételt különösen nehéz elhiteni napjainkban, viszont sikerült az írónak és rendezőnek ugy csoportosítani a cselekvéseket, hogy ezt el is hisszük, a film szuggesztív ereje elhitheti velünk.

Egy keztyüs család él boldogan, de megelégedett polgári levegőben, melyet jól ismerünk a régi olvasmányainkból. Jó most is visszagondolni rá, látni, hogy volt valaha

ilyesmi. A keztyüs imádja feleségét, imádja valóban imádóan édes kislányát, imádja a jó huslevest, imádja és szeret mindent, kis üzletét, ebéd után a feketét, olcsó szivarját, a szundikálást. Egyszerre beüt a téboly: régi részvényei hirtelen emelkedni kezdenek a tőzsdén és káprázatos vagyonhoz jut. Ettől kezdve pokol az élete. Lóversenyre szaladgál és neje önagysága Rotschildék ruháját utánoztatja. Szerencsétlenségre még egy báróval is megismerkednek, aki szemet vet a keztyüs kellemes feleségére s ezért bevezeti az egykor egyszerű embereket a nagy társaságba. A kislányt már nem övezik tuláradó szeretettel, angol kisasszonnyal gyötrik, ők maguk is bált rendeznek, de ennek meghívóit elsikkasztja a kislány, így csak egészen zárt körben tartják meg az ünnepélyt, mely vendégek híján csunya kudarcba fullad. De ez a kudarc ismét összehozza őket, egymás karjaiba hajtja a kis családot és most már a pénz dacára is boldogok. Ez a meghiusult bál a film vidám, utolérhetetlen humorral megrajzolt főjelenete, — ez a bál, amely nem is bál, könnyekig megkacagtatja a nézőket.

Ragyogó termék és káprázatos teritékek, intim családi interiőrök, a legváltozatosabb képek teszik élénkké az előadást, melyben egész bájoságában érvényesül *Dolly Haas* bakfistjártású talentuma. Remek a polgár életfázisainak megjelenítése, a feleség hirtelen változásának alakítása és nívós, hangulat keltő az egész film levegője. Van valami álomszerű benne, mely kiemeli a sablonos filmek sorából.

Nemirovsky Irén regényei egymásután kerülnek megfilmesítésre. A változatot Fodor László írta, aki különös zammal hívja életre a regény alakjait, a forgandó szerencse szárnyán magasba lendült sorsokat, az elsodró tragédiákat. A regény költői szépségei különös feladatot róttak rendező-

Megnyílt a

„Revü“ uriszabóság

ARAD, Deák Ferenc-u. 15. kapu alatt.

A megszűnt **Sámson Jakab-cég** szabásának, **Csont Sándor** vezetésével készülnek a legújabb szabásu ruhák. Pontos és szolid kiszolgálás! Elsőrangú munka! Olcsó ár!

re, szövegíróra egyaránt. És ez a különös feladat, még különösebb rendezői kívánsággal bővült: a film rendezője már jólevele kikötötte, hogy csak úgy pergethető a film, ha azt egy svungban, szünetek nélkül adják. A filmgyárnak köteleznie kellett magát arra, hogy ezt a feltételt minden szerződésben kiköti.

Igy tehát Erdélyben is ezzel a feltételleladták el a filmet a mozgószínházaknak, melyek egyikében talán már a közeli napokban kerül vetítésre ez a viághirű film. A különös feltétel mélyén valószínűleg a rendezőnek, Wilhelm Thielének az aggodása rejlik, hogy a szünetkizökkenthetné a hallgatóságot a költői emelkedettséggel.

Ebből az alkalomból a közönségnek alkalma lesz állást foglalnia amellett, hogy vajjon helyesen ítélte-e a rendező és vajjon valóban hasznára volt a hangulat egységének a töretlen előadás? Mint-hogy egészen ujszerű próbálkozásról van szó és minthogy a közönség véleményére különös sulyt helyez a gyár, de általában a moztulajdonosok is, ezuton hívjuk fel a közönséget, közölje annakidején véleményét lapunk szerkesztőségével.

Herr und
Frau Kampf

Geben
sich

die

Ehre,

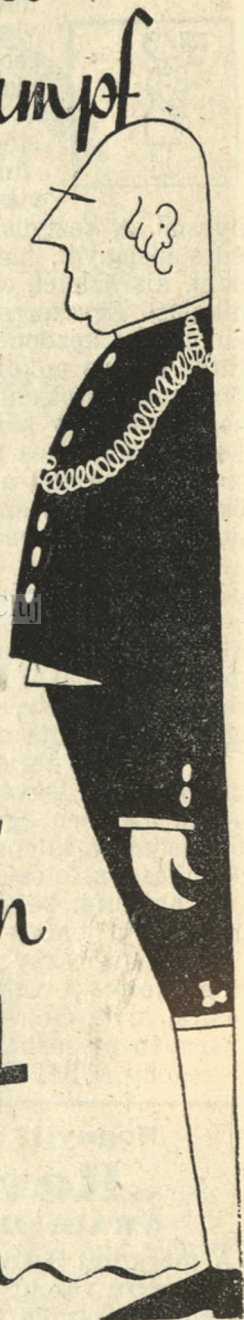
zu

einem
großen

BALL

zu

laden

A bőregér

Anny Ondra új filmoperettje

Aranyszőke fürtös fejecske, két nagy szürkés-kék szem, csöpp kis száj, szemtelen orrocška és sok-sok eleven temperamentum: ez Anny Ondra. Filmjeit elismeri az egész világ. Pedig ő sem kezdte karrierjét, mint „felfedezett sztár“ akit

A Bőregér

kényelmesen beleültetnek a világhír bársonyszékébe. Hat évig nehéz munka kellett ahhoz, hogy feltűnjön és befusson. Karrierje azonban csak a hangosfilm bevonulásakor kezdődött. Bájos személyével, kitűnő játékaival, sok pajkosságával és elsősorban nagyszerű hangjával meghódította a német, a francia és az angol közönséget egyaránt. — Most nemrég készült el Párizsban Anny Ondra új filmje, „A Bőregér“ I. Straus örökifjú és örökbecsű operettje nyomán. Anny játsza

az operett főszerepét, ezt a szerepet, amelyet előtte már annyi híres operett- és operadiva eljátszott. Anny bátran veszi fel a versenyt és diadalmasan kerül ki belőle. Amit nyújt, hangja, bája, játéka, táncai, az mind utolérhetetlen és csak új hódolókat fog szerezni művészetének.

A közvélemény eddig úgy tudta, hogy Anny Ondra Karl Lamacnak, az Ondra-filmek rendezőjének a felesége. Ezt a tényt a Bőregér berlini premierjéig egyik fél sem cáfolta meg. A Bőregér bemutató előadásán azonban már Max Schmeling, a boxvilágbajnok kísérte fel páholyába Anny Ondrát, míg Karl Lamac szemben, egy másik páholyban foglalt helyet. Ezzel ki is pattant a nagy titok: Max Schmeling feleségül veszi Anny Ondrát, ha ugyan Joe

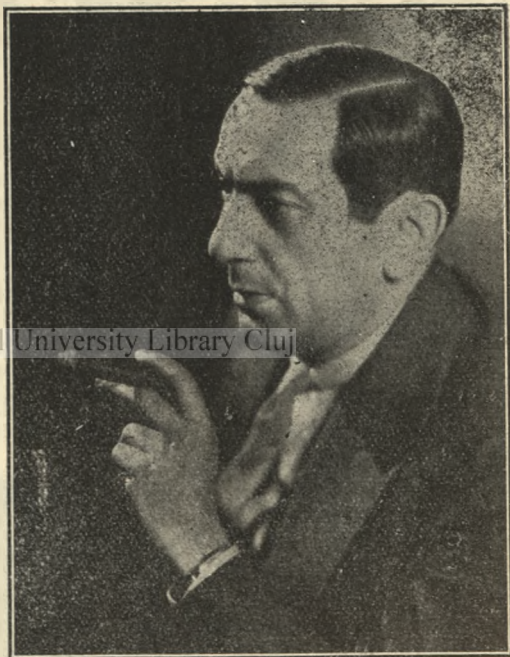
Jeanette Mac-Donald és Maurice Chevalier az „Édes légyott“ főszereplői

· *Jakobs*, a menedzsere, nem huzza keresztül számításukat.

A Bőregér bemutatójával nemcsak ez a családi jellegű szenzációja volt, mert a legnagyobb meglepetésül az a művészi producció szolgált, melyet maga a film nyújtott. Ugy látszik a régi, hírneves operettek végre megtalálták szakavatott rendezőjüket *Karl Lamac* személyében és leghivatottabb intepretalójukat *Anny Ondrában*. A Nebántsvirág és a Postásfiu és a huga után a Bőregér már a harmadik alkotásuk ebben a zsánerben, de talán nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy mind a két elődjét felülmúlja.

Straus János világhírű operettje ma is él a közönség körében. Zenéjét gyakran halljuk a kávéházban, rádióban, humoros mondásai közszájon forognak. Mégis meglepetésként hat, ha az egészét egyszerre, ke-
rek szép meséjével gyönyörű muzsikájával együtt remek előadásban újra élvezhetjük. *Anny Ondra* a kikapós szobaleányt játsza benne, akit a farsangi hangulat má-mora magával ragad és urnője ruhájában kalandra indul. Bájos

esetlenséggel, utánozhatatlan komikummal mozog az előkelő társaságban, ahová belecsöppen. Mindenkit meghódít újra, nemcsak a képen, a nézőtéren is. Eisensteint *Georg Alexander* játsza és énekli. Róla nem kell többet mondani, mindenki tudja, hogy mit jelent ő egy operettben. Rosalindát *Betty Werner* kedves nőiességgel személycsiti meg. Orlofsky herceg szerepében *Petrovich Ivan* mutat nagyon férfias izü alakítást. Három kiváló komikust vonultat fel a rendező, akik közül egy is elegendő volna a közönség felderítésére. *Hans Junkermann*, *Karl Ettlinger* és *Oskar Sima* kiaknázna minden szavat és helyzetet a kacagtatásra, méltó segítőársai ebben a legaranyosabb kis bohócnak, *Anny Ondranak*. Ha a Bőregérről van szó, vele kell kezdeni és vele végezni, mert ő a lelke az egész új életre kel-

Ernst Lubitsch
az „Édes légyott” rendezője

tett szindarabnak. Jobb, maradandóbb és kifejezőbb zenét a Bőregérhez pedig egyik mai zeneszerző sem irhatott volna, mint Johann Straus. A friss, ritmusos, valceres strausi melódiák festik alá a kedélyes történetet s így a film külön zenei élményt is jelent.

A Bőregér nemcsak a színpadon, de nagyszerűen sikerült filmváltozatában is vetekedik a legjobb operettekkel. Az új filmoperett az idei évad legértékesebb és legsikerültebb slágere.

Tolsztoj Leó gróf

az egész világon ismert halhatatlan remekművé regénye nyomán készült németül beszélő filmsoda:

Ahol a Volga folyik

Rendezte: Edwin Carewe Robert Curlé zenéjével, eredeti orosz énekkel és orosz nemzeti táncokkal. Dimitrij Nekludoff nagyherceg szerepében: a nők kedvence John Boles, Katjusa szerepében Lupe Velez.

A Dally Telegraph, London, kritikája: „A remek Tolsztoj-regény filmváltozata igazi remekmű...”

A Berliner Tageblatt kritikája: „John Boles alakítása, Lupe Velez szépsége különálló eseménnyé avatják ezt a filmalkotást...”

A párisi Excelsior kritikája: „Edwin Carewe legújabb remekműve... kiváló miliórajz, a régi pompázó Oroszország... méltó sikerben lesz része.”

A Neues Wiener Journal kritikája: „Tolsztoj zseniális elgondolása. Pazar rendezés, kiváló játék, remek muzsika.”

A bukaresti Dtmineața kritikája: „A zseniális rendező Edwin Carewe páratlan műve, A Capitol- és Roxy-mozik sikere ezzel a filmmel jóelőre biztosítva van.”

A budapesti Az Est kritikája: „A régi, pompázóan romantikus cári Oroszország rajongói lelkes örömmel kell fogadják ezt a tökéletes filmet.”

— **A pénzügyminiszter év végére igéri az általános javulást. Vajjon ki lehet-e ezt nyugodtan várni?**

Kohn beállit a Weisz és Roth textilnagykereskedőkhöz és nagyobb mennyiségű árut összevásárolván, így szól:

— Kérem becsomagolni és elküldeni, a számlát nyolc hónap múlva fogom fizetni.

Roth az egyik cégtárs, erre nem nagyon barátságos arcot vág.

— Mi az, — kérdi Kohn — talán sok önnek az a kétszáznegyven nap?

— A kétszáznegyven nap nem sok, — feleli Roth — de a kétszáznegyven álmatlan éjszaka, az lesz egy kissé sok nekem.

Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó és Komlós
ruhanagyáruház szenzációs ki-
rakatait. — Mélyen leszállított
árak. Mérték utáni rendelések
gyorsan, pontosan és megbizha-
tóan eszközöltetnek. Szenzációs
nagy raktár iskolaöltönyökben.

A R A D, Színházépület.

„Fortuna“

Butorüzlet Aradon

volt Boros Béni-tér 41. (Mezőgazdák
székházában). Legolcsóbban be-
szerezhető háló, ebédlő, konyha és
egyéb lakásberendezések legjobb ki-
vitelben, előnyös fizetési feltételek
mellett is. 0-0 0-0 0-0 0-0

P A L A D I C S I.

A „REGGEL“

kiadóhivatala fokozottabban óhajtja t. olvasótá-
borának érdekeit szolgálni, ezért kéri, hogy

ha valaki előfizetni akar

ha valakinek címváltozása van,

ha nem kapja a lapot,

ha a kézbesítő körül panasz van:

forduljon rögtön a „Reggel“ kiadóhivatalához Arad, Str. M. Nicoara 1.

Színházi, estélyi ruhákat fest, vegyileg tisztít

K N A P P gőz- és villanyerőre
berendezett vállalata
volt Weitzer-ucca 11. volt Magyar-ucca 10.

Muzsaynál

színházzal szemben

Öltöny, tavaszikabát

Trench-coat

Nem gyári áru! Minden darab
saját készítmény! Mielőtt bár-
hol vásárol, keressen fel. Mercur
iparos bevásárlási könyvre
6 havi hitel.

Mindennemü

fűszer- és csemegeárúk
legjobb minőségben, legolcsóbban

ÉLES

fűszer- és csemegeüzletében

**MINDEN HÁZNÁL
LEGYEN**

HA NINCSEK - AKKOR VEGYEN!

Kiadja az „Erdélyi Élet“ Lapkiadó Vállalat.

Lovrov & Co. Arad.